

[Paġna Ewlenija](#) > ... > [Proċeduri Tal-qorti](#) > [Kawżi Ċivili](#) > [Smigh Ta' Xhieda](#) > Slovakia

Smigh ta' xhieda

 Slovakkja

Il-kontenut ipprovdut minn

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 L-oneru tal-provi

1.1 X'inhuma r-regoli dwar l-oneru tal-provi?

Ir-regola li biha l-qorti tiġbor il-provi waqt is-seduti hija bbażata fuq l-Artikolu 48(2) tal-Kostituzzjoni.

Fejn xieraq, qorti differenti tista' tintalab tiġbor il-provi jew il-provi jistgħu jingabru barra mis-seduta. Il-qorti generalment tinnotifika lill-partijiet fil-proċedimenti dwar il-ġbir tal-provi barra minn seduta 5 ijiem minn qabel. Il-partijiet fil-proċedimenti għandhom id-dritt li jattendu tali ġbir ta' provi.

Il-partijiet huma meħtieġa jindikaw il-provi biex jippruvaw l-allegazzjonijiet tagħhom. Il-qorti tiddeċiedi liema mill-elementi ta' provi indikati se tiġbor.

Il-qorti tista', b'mod eċċezzjonali, tiġbor provi apparti mill-provi proposti mill-partijiet jekk dan ikun meħtieġ biex tiddeċiedi l-kawża.

Il-qorti tista' tiddeċiedi li x-xhieda kkompilata tiġi ssupplimentata jew ripetuta quddiemha.

1.2 Hemm xi regoli li permezz tagħhom ċerti fatti jiġu eżentati mill-oneru tal-provi? F'liema każijiet? Jistgħu jiġu ppreżentati provi sabiex jiġi ppruvat li preżunzjoni legali partikolari mhix valida?

Eċċezzjoni għall-ġbir ta' provi waqt seduta hija meta jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet biex tingħata deċiżjoni mingħajr seduta orali. Dan ma jfissirx li l-provi ma jingabrux f'każijiet bħal dawn, iżda li l-provi jingabru barra mis-seduta minflok matulha. Il-ġbir provi huwa kwalitattivament simili għad-dimostrazzjoni ta' talba.

Eċċezzjonijiet bħal dawn jinkludu dawn li ġejjin:

- is-smigh ta' kawża fuq il-merti fejn tkun involuta valutazzjoni legali sempliċi tal-kwistjoni;
- il-fatti ddikjarati mill-partijiet ma jkunux ikkontestati u l-valur tat-tilwima mingħajr incidentali ma jaqbiżx EUR 2,000;
- abbażi tal-kunsens tal-partijiet; jekk tinħareġ ordni ta' ħlas, sentenza ta' kontumaċja jew sentenza għal rikonoxximent, u meta tiġi rrinunzjata talba.

Barra minn hekk, is-seduti ma għandhomx għalfejn jiġu ordnati fi proċedimenti dwar reviżjoni *in abstracto* f'każijiet tal-konsumatur, meta tingħata sentenza ta' kontumaċja favur konsumatur, f'tilwim kontra d-diskriminazzjoni dment li r-rikorrent jagħti l-kunsens tiegħu, f'tilwim industrijali individwali, u fil-każ ta' mozzjonijiet biex tiġi ordnata miżura urgenti.

1.3 Sa liema livell trid tkun konvinta l-qorti sabiex tagħti sentenza li tissejjes fuq l-eżistenza ta'

dak il-fatt?

Meta tevalwa l-provi, il-qorti fil-prinċipju ma hijiex ristretta mil-leġiżlazzjoni dwar kif għandha tevalwa element ta' prova partikolari f'termini ta' veracità. Għalhekk jiġi applikat il-prinċipju tal-evalwazzjoni diskrezzjonali tal-provi. Rarament biss il-liġi timponi ċerti restrizzjonijiet fuq il-qorti fl-evalwazzjoni tal-provi; pereżempju, il-qorti trid taċċetta bħala ppruvat kwalunkwe fatt li għalih il-liġi toħloq preżunzjoni konfutabbli, sakemm ma jiġix ippruvat mod ieħor fil-proċedimenti - l-Artikolu 133 tal-Kodiċi Ċivili.

Il-qorti hija marbuta bid-deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. Hija marbuta wkoll bid-deċiżjoni tal-Qorti Kostituzzjonali dwar jekk ċerta leġiżlazzjoni hijiex jew le f'kunflitt mal-Kostituzzjoni, ma' liġi jew ma' trattat internazzjonali li huwa vinkolanti għar-Repubblika Slovakkja. Il-qorti hija marbuta wkoll bid-deċiżjonijiet tal-Qorti Kostituzzjonali u l-Qorti Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem dwar id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tal-bniedem. Barra minn hekk, il-qorti hija marbuta bid-deċiżjonijiet minn korpi kompetenti li twettaq reat kriminali jew reat minuri jew reat amministrattivi ieħor punibbli skont regolamenti speċifiċi; madankollu, il-qorti ma hijiex marbuta b'deċiżjonijiet dwar multi fuq il-post.

Apparti minn hekk, qorti tista' teżamina kwistjonijiet li jaqgħu taħt il-kompetenza tat-tehid tad-deċiżjonijiet ta' awtorità oħra. Madankollu, jekk l-awtorità kompetenti tkun tat-deċiżjoni dwar kwistjoni bħal din, il-qorti tqis din id-deċiżjoni u tinkorporaha fil-motivi għas-sentenza tagħha (rispett għad-deċiżjonijiet preċedenti).

2 Is-smiġħ tal-provi

2.1 Għas-smiġħ tal-provi dejjem ikun meħtieġ li jsir rikors minn parti, jew huwa wkoll possibbli li f'ċerti każijiet l-imħallef jisma' l-provi fuq l-inizjattiva tiegħu stess?

Il-partijiet fil-proċedimenti huma meħtieġa jindikaw il-provi biex jippruvaw l-allegazzjonijiet tagħhom. Il-qorti tiddeċiedi liema mill-elementi ta' provi indikati se tiġbor. Il-qorti tista' wkoll tiġbor provi fuq l-inizjattiva tagħha stess fil-każ ta' provi bbażati fuq registri u listi pubbliċi jekk dawk ir-registri u l-listi jindikaw li l-fatti allegati mill-partijiet ma humiex konformi mar-realtà; il-qorti ma tiġbor l-ebda prova oħra fuq l-inizjattiva tagħha stess.

Fuq l-inizjattiva tagħha stess, il-qorti tista' tiġbor provi biex tistabbilixxi jekk ikunux twettqu l-kundizzjonijiet proċedurali jew jekk id-deċiżjoni proposta hix se tkun eżegwibbli, u wkoll biex tiffamiljarizza ruħha mal-liġi barranija rilevanti.

2.2 Jekk ir-rikors min-naħa ta' parti għall-ġbir tal-provi jintlaqa', x'isir wara?

Il-qorti tiġbor il-provi waqt is-seduti, sakemm ma jkunux twettqu l-kundizzjonijiet biex tingħata deċiżjoni mingħajr ma ssir seduta orali.

Il-partijiet għandhom id-dritt li jipprezentaw l-osservazzjonijiet tagħhom dwar il-mozzjonijiet għall-provi dwar kwalunkwe prova miġbura.

2.3 F'liema każijiet il-qorti tista' tiċċhad ir-rikors ta' parti għall-ġbir tal-provi?

Il-qorti tevalwa l-provi fid-diskrezzjoni tagħha, billi tiegħu kull element ta' prova individwalment u l-elementi kollha ta' prova f'relazzjoni ma' xulxin, filwaqt li tikkunsidra bir-reqqa kwalunkwe kwistjoni li tfeġġ fil-proċedimenti. L-affidabbiltà ta' kull element ta' prova miġbur tista' tiġi kkontestata sakemm il-liġi ma tipprovdi mod ieħor.

Japplika ċertu limitu fuq l-evalwazzjoni diskrezzjonali tal-provi għall-qorti tal-appell u l-qorti li tittratta appelli fuq punti ta' liġi, fejn il-qorti tal-appell ma hijiex marbuta bil-fatti tal-kawża kif stabbiliti mill-qorti tal-prim'istanza. Għalhekk tista' tasal għal konklużjoni differenti dwar il-fatti. Madankollu, ma tistax tiddevdja mill-evalwazzjoni tal-provi speċifiċi miġbura mill-qorti tal-prim'istanza. Tista' tevalwa l-provi miġbura mill-qorti tal-prim'istanza b'mod differenti biss jekk tirrepeti dawk il-provi. Madankollu, għall-kuntrarju tal-qorti tal-prim'istanza, tista' tevalwa b'mod differenti l-provi miġbura minn qorti inferjuri permezz ta' qorti rikjesta.

2.4 X'inhuma l-mezzi differenti biex isiru l-provi?

Kull naħa li tista' tikkontribwixxi għall-kjarifika xierqa tal-kwistjoni u li tkun inkisbet b'mod legali mill-mezzi ta' prova tista' sservi bħala prova. Il-mezzi ta' prova jinkludu l-eżami tal-partijiet u tax-xhieda, dokumenti, perizji,

xhieda esperti u spezzjonijiet. Jekk il-mod kif jingabru l-provi ma jkunx stipulat, dan jiġi speċifikat mill-qorti.

2.5 X'inhuma l-mezzi biex jingabru l-provi mingħand ix-xhieda u huma differenti mill-mezzi użati biex jingabru l-provi mingħand ix-xhieda tal-periti tal-qorti? X'inhuma r-regoli fir-rigward tas-sottomissjoni ta' provi bil-miktub u ta' perizji/opinjoni ta' esperti?

Xhud huwa persuna distinta mill-qorti u mill-partijiet fil-proċedimenti li jixhed dwar fatti li jkun ipperċepixxa permezz tas-sensi tiegħu. Il-persuni fiżiċi biss jistgħu jkunu xhieda.

Fi kwistjonijiet li jkunu jaqgħu fil-kompetenza tal-qorti ċivili, ħafna drabi jkunu meħtieġa perizji dwar il-fatti li jservu bħala l-bażi fattwali għal deċiżjonijiet dwar il-merti tal-każ. Meta d-deċiżjoni dwar il-merti ta' każ tiddependi fuq valutazzjoni tal-fatti li għalihom ikun meħtieġ għarfien espert, il-qorti taħtar xhud espert. F'każ bħal dan il-qorti trid taħtar xhud espert anke jekk l-imħallef ikollu għarfien espert li jippermettilu jivvaluta s-sugġett tal-proċedimenti b'mod espert. Dan l-għarfien ma jistax jieħu post l-istabbiliment oġġettiv tal-fatti minn parti li tkun barra mill-korp li jiddeċiedi dwarhom.

Il-kompitu bażiku tal-qorti huwa li tiffirma l-mistoqsijiet għax-xhud espert b'mod korrett. Il-qorti hija meħtieġa tistaqsi lix-xhud espert mistoqsijiet dwar il-fatti biss, filwaqt li tevita mistoqsijiet relatati mal-valutazzjoni legali tas-sugġett tal-opinjoni tal-espert.

Il-qorti tista' titlob ir-reviżjoni tal-perizja minn xhud espert ieħor, jew minn istituzzjoni xjentifika jew istituzzjoni oħra. Is-sugġett ta' tieni opinjoni bħal din huwa revizjoni tal-perizja pprezentata qabel. Dan xi kultant jissejjaħ il-perizja ta' rieżami. Il-qorti teżamina l-perizji bħal kwalunkwe prova oħra.

2.6 Hemm xi mezzi ta' prova li huma iktar b'saħħithom minn oħrajn?

Il-qorti tevalwa elementi ta' provi individwali f'termini tal-affidabbiltà u l-veraċità tagħhom. Il-qorti ma hijiex ristretta minn xi leġiżlazzjoni dwar kif għandha tevalwa kwalunkwe element ta' prova partikolari – dan huwa l-prinċipju tal-evalwazzjoni diskrezzjonali tax-xhieda. Madankollu, il-kunsiderazzjonijiet tal-evalwazzjoni tal-qorti ma humiex arbitrariji; il-qorti trid tqis dak kollu li jkun għe żvelat fil-proċedimenti. Il-qorti għandha tirrispetta dawn il-fatti u trid tiddetermina b'mod korrett kif jirrelataw ma' xulxin. Fl-istess ħin, il-qorti ma hijiex marbuta b'xi ordni ta' prijorità f'termini tas-sinifikat u s-saħħa probatorja ta' elementi ta' prova individwali.

2.7 Hemm obbligu li jintużaw ċerti mezzi ta' prova biex jiġu ppruvati xi fatti partikolari?

Fi kwistjonijiet fejn il-proċedimenti jistgħu jibdeu mingħajr mozzjoni u wkoll fi proċedimenti dwar permessi għaż-żwieġ, dwar id-determinazzjoni u ċ-ċaħda tal-paternità, dwar l-adottabbiltà u dwar l-adozzjoni, u fi kwistjonijiet tar-registru kummerċjali, il-qorti hija meħtieġa tiġbor provi addizzjonali li jkunu meħtieġa biex tistabbilixxi l-fatti anke jekk il-partijiet ma jkunux ipproponew dawk il-provi.

2.8 Ix-xhieda huma obbligati bil-liġi li jixhdu?

Kull persuna fiżika li tiġi mħarrka hija obbligata li tidher fil-qorti u tixhed bħala xhud – l-Artikolu 196(2) tar-Regoli tal-Proċedura Ċivili Kontenzjuża. Trid tgħid il-verità u ma taħbi xejn. Il-qorti trid tavża lix-xhud dwar il-konsegwenzi tal-liġi kriminali jekk jagħti xhieda falza u dwar id-dritt tiegħu li jirrifjuta li jixhed.

2.9 F'liema ċirkostanzi jistgħu jirrifjutaw li jixhdu?

Ix-xhieda jistgħu jirrifjutaw li jixhdu biss meta dan jista' jinkrimina lilhom jew lil persuni qrib tagħhom. Il-qorti tiddeċiedi jekk ir-rifjut li jixhdu huwiex legittimu. Ix-xhieda jistgħu wkoll jirrifjutaw li jixhdu jekk it-testimonjanza tagħhom tikser is-sigill tal-konfessjoni jew il-kunfidenzjalità tal-informazzjoni mogħtija lilhom bħala persuni fdati b'kura pastorali, oralment jew bil-miktub, bil-kundizzjoni tal-kunfidenzjalità.

2.10 Jekk persuna tirrifjuta li tixhed tista' tingħata multa jew tiġi sfurzata tixhed?

Il-qorti tiddeċiedi dwar il-legittimità tar-rifjut li wieħed jixhed. L-appelli kontra d-deċiżjoni tal-qorti ma humiex ammissibbli. Jekk, minkejja d-deċiżjoni tal-qorti, ix-xhud jirrifjuta li jixhed, il-qorti tista' timponi multa proċedurali kontriha.

2.11 Hemm persuni li ma jistgħux jixhdu?

Il-qorti għandhom dejjem jisimgħu lir-rappreżentant statutorju ta' organizzazzjoni li tkun parti fi proċedimenti ċivili bħala parti f'dawk il-proċedimenti u mhux bħala xhud (l-Artikolu 185 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Kontenzjuża)

2.12 X'inhu r-rwol tal-imħallef u tal-partijiet fis-smiġħ ta' xhud? B'liema kundizzjonijiet jista' jinstema' xhud permezz ta' vidjokonferenza jew ta' mezzi tekniċi oħrajn?

Qabel ma teżamina x-xhieda, il-qorti trid tistabilixxi l-identità tagħhom u r-relazzjonijiet tagħhom mal-partijiet. Barra minn hekk, ix-xhieda jridu jiġu infurmati dwar is-sinifikat tat-testimonjanza, id-drittijiet u l-obbligi tagħhom, il-konsegwenzi kriminali talli jixhdu falz, u dwar id-dritt tagħhom għal tariffi tax-xhieda.

Il-qorti tistieden lix-xhieda biex jiddeskrivu b'mod koerenti dak kollu li jafu dwar is-sugġett tal-eżami. Il-qorti mbagħad tistaqsi lix-xhieda mistoqsijiet li huma meħtieġa biex jissupplimentaw u jicċaraw it-testimonjanza tagħhom.

Ix-xhieda ma jistgħux jiġu mistoqsija mistoqsijiet sugġestivi jew diretti. Jekk il-partijiet fil-proċedimenti jew ix-xhieda esperti jiġu mistoqsija xi mistoqsijiet bħal dawn jew xi mistoqsijiet relatati mal-valutazzjoni legali tal-kawża, l-imħallef li jippresjedi jgħid il-mistoqsijiet inammissibbli. L-imħallef li jippresjedi jiddeċiedi dwar l-inammissibbiltà tal-mistoqsijiet f'ordni li ma tiġix notifikata u li kontriha ma jista' jsir l-ebda appell. L-ordni tiffirma biss parti mit-traskrizzjoni tas-seduta.

Bil-kunsens tal-partijiet, il-qorti tista' torganizza seduta orali permezz ta' vidjokonferenza jew faċilitajiet oħra tat-teknoloġija tal-komunikazzjoni.

3 Il-valutazzjoni tal-provi

3.1 Meta l-provi ma jkunux inkisbu b'mod legali minn parti, il-qorti jkollha xi restrizzjonijiet meta tagħti s-sentenza tagħha?

Għandu jiġi mtenni li l-qorti ma hijiex ristretta mil-leġiżlazzjoni dwar kif għandha tevalwa kwalunkwe element ta' prova partikolari – dan huwa l-prinċipju tal-evalwazzjoni diskrezzjonali tax-xhieda skont l-Artikolu 191 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Kontenzjuża.

3.2 Bħala parti fil-kawża, id-dikjarazzjoni tiegħi tgħodd bħala prova?

Il-qorti tivvaluta l-atti mill-partijiet u l-avukati tagħhom u persuni oħra involuti fil-proċedimenti strettament f'termini tal-kontenut tagħhom aktar milli abbażi ta' kif dawn il-persuni jkunu indikawhom. L-atti mill-partijiet huma rregolati mill-prinċipju tal-informalità. Fil-prinċipju l-partijiet għandhom diskrezzjoni meta jagħmlu l-atti proċedurali: kemm jekk tiġi pprezentata bil-miktub jew bħala dikjarazzjoni orali vverbalizzata fl-atti, ix-xhieda tagħhom għandha l-istess effetti legali, iżda trid tiġi ddikjarata f'termini espliciti jew b'mod li jipprevjeni kwalunkwe dubju dwar l-intenzjoni vera tagħhom.

4 Dan l-Istat Membru f'konformità mal-Artikolu 2(1) tar-Regolament dwar il-Kumpilazzjoni ta' Xhieda speċifika awtoritajiet oħra li huma kompetenti li jiġbru l-provi għall-finijiet ta' proċedimenti ġudizzjarji f'materji ċivili jew kummerċjali skont ir-Regolament? Jekk iva, dawn f'liema proċedimenti huma kompetenti li jiġbru l-provi? Jistgħu jitolbu biss il-ġbir tal-provi jew jassistu wkoll fil-ġbir tal-provi abbażi ta' talba mingħand Stat Membru ieħor? Ara wkoll in-notifika skont l-Artikolu 2(1) tar-Regolament dwar il-Kumpilazzjoni ta' Xhieda

Le, l-ebda korp ieħor ma ġie nnotifikat.

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.